

Polderhuis blad

Wasschappels Magazine nummer 108 juni-juli 2025

HET
Polderhuis
MUSEA & MEER

Hoogseizoen!

HOOFDSPONSORS:

AUTOBEDRIJF

oreel
Zoutelande

Verkoop van alle merken
Reparatie & onderhoud van alle merken
APK keuringstation
Altijd een assortiment jong gebruikte Opels!

Molenweg 74, 4374 NP, Zoutelande
Tel. 0118-561276

info@autobedrijfforeel.nl / www.autobedrijfforeel.nl

Westerbeke

06-51421696

Elektrische Installaties

Joseph Posenaer, Strandzicht met vlaggetjes, 1915-1917, olieverf op doek, 60x103 cm, part. collectie

Summer in the city

*And the piano, it sounds like a carnival
and the microphone smells like a beer*

Billy Joel

Zoals het in de ogen van de tandartsassistenten altijd lente is, zo is het bij ons in 't Zeeuwse land bij al die brave boeren eigenlijk altijd zomer. Iedereen die je tegenkomt viert vakantie en geniet van de Zeeuwse zegeningen: zon en zee, natuur en monumenten, cultuur en streekproducten. Het Polderhuis gaat zijn steentje weer op alle terreinen ten volle bijdragen. Veel evenementen en activiteiten, natuurlijk weer de Westkappelse Woensdagen en aansprekende exposities. Een mooi begin werd al gemaakt op 2e Pinksterdag met de intussen traditionele klederdrachtenpresentaties onder de muzikale tonen van de brassband OKK.

De cover van dit blad, op die klederdrachtendag gemaakt door Jan de Jonge, is een soort persiflage op die van het vorige zomernummer en heeft alles in zich waar het om draait: traditie, muziek, klederdracht, gemeenschapszin, vrouwenpower en jezelf niet altijd al te serieus nemen.

En veel moois komt er nog aan. Bruce Springsteen wist

het ook: Every year when summer comes around, we're gettin' ready for the county fair, ofwel: als het gaat zomeren, zijn we beland in de aanloop naar de kermis. Verder in dit zomernum-

mer leest u alles over de kermisvrouwen.

Het Polderhuis rekt op een echte Westkappelse zomer, waarvan inwoners en toeristen van alle leeftijden kunnen genieten.

Exposities

'Mee een schien', expositie van foto's van Ruden Riemens die de bijzondere cultuur van Westkapelle centraal stellen: kermis, gaaischieten en ringrijden, vuurtoren 't Hoge Licht, t/m 31 oktober 2025 (tijdens openingsuren toren)

In 2023 werd herdacht dat 700 jaar geleden met de Vrede van Parijs uit de Zeeuwse eilanden een formeel graafschap ontstond. Daarvòòr was Zeeland een twistappel tussen de graven van Vlaanderen en Holland. Westkapelle speelde in die Zeeuwse wordingsgeschiedenis een belangrijke rol doordat hier op 4 juli 1253 een cruciale veldslag werd uitgevochten. De meevechtende Westkappelaars deden dat in de naam van Sint Willibrord, de patroonheilige van de stad.

De overwinning werd in Westkapelle jaarlijks in de eerste week van juli herdacht met een processie, waarin relieken van Wilibrord werden meegedragen en ook een 'kerkmis'. Ziedaar, de Westkappelse kermis was geboren. In later eeuwen werd deze primitieve kermis opgewaardeerd tot een echte 'vrije jaarmarkt'. Hoewel de processie met de Reformatie in 1574 verdween, bleef de eerste juliweek in het teken staan van de Westkappelse kermis. Tijdens de kermis vindt het gaaischieten plaats, waarvan de oorsprong waarschijnlijk ook in de middeleeuwen ligt. Van een latere datum zijn het ringrijden en sjeesjesrijden. Deze rituelen vormen samen de unieke cultuur van Westkapelle.

Westkapelle is één van de plaatsen van herinnering van Project 1323 van het Zeeuws Genootschap der Wetenschappen, dat

Zeelandtools.nl
sterk in gereedschap

- Handgereedschappen • Elektrische gereedschappen • Slijpschijven
- Olieproducten • Klimmaterialen • Lasapparatuur

GEDORE **carolus** **Makita** **BOSCH**

Vroonwegeling 2 • Westkapelle

TAXATIE- & ADVIESBUREAU MINDERHOUD

Register-Taxateurs Wonen & Bedrijfsmatig Vastgoed

Eva Besnyöstraat 14
4361 DA Westkapelle
06-51566977

www.taxatieminderhoud.nl
info@taxatieminderhoud.nl

TAXATIES: woningen, bedrijfspanden commercieel vastgoed recreatieobjecten bouwgrond, planschade	ADVIES: aan- en verkoop onteigening bedrijfsverplaatsing
--	--

hiervoor samenwerkt met de Stichting Cultuurbehoud Westkapelle. Met verhalen rond de Vrede van Parijs van 1323 vertelt het project over de middeleeuwse oorsprong van het graafschap Zeeland in de Schelderegio, gelegen tussen de ooit zo machtige graafschappen Holland en Vlaanderen. Als onderdeel van dit project maakte Ruden Riemens foto's van de Westkappelse cultuurfenomenen die nu in de vuurtoren te zien zijn.

Westkapelle en haar kerken – 80 jaar leven in vrijheid, Moriakerk, Markt 67, vrijdagen in juli en augustus 14.30 – 16.30 uur, Open Monumentendag 13 september 10.00-16.00 uur

De expositie laat het licht schijnen op de geschiedenis van de kerken van Westkapelle. De bezoeker maakt kennis met het kerkelijk leven in het dorp mede aan de hand van schaalmodellen. Een bijzonder onderdeel vormen de gebeurtenissen rondom de invasie en de bevrijding in het najaar van 1944 en een 'Roll of Honour-monument' ter ere van het 41e Royal Marine Commando. Kennis maken met het kerkelijk leven op het dorp en schaalmodellen te bezichtigen. Contactpersoon: Jan Willem Reijnierse, westcape@zeelandnet.nl, of ☎ 0118-571844/06-22519719

Grafisch jatten, werken van Wim Wouters en Nel Lievense; museumcafé het Polderhuis, t/m 5 oktober

Wim Wouters en Nel Lievense zijn afkomstig van Westkapelle en wonen nu in Kruiningen. Beiden zijn sinds 2018 actief als beeldend kunstenaars en daarbij vinden ze, bijna vanzelfsprekend, hun inspiratie in zee, dijk en strand. Hun kunstwerken zijn ontstaan als een soort van jatten vandaar de naam van deze tentoonstelling.

Licht, ruimte en harmonie, schilderijen van Jozef Posenaer (1875-1935), Marie Tak van Poortvlietmuseum Domburg, t/m 5 oktober 2025

Op de vlucht voor de Grote Oorlog vonden in de jaren 1914-1918 diverse Belgische kunstenaars een nieuw thuisland op Walcheren, waar vooral Domburg al naam had gemaakt als kunstenaarsdorp. Jozef Posenaer was een van hen. Deze enigszins teruggetrokken levende Antwerpse kunstenaar heeft tijdens zijn verblijf in Domburg veel dorpsgezichten en zomerse tafe-

relen geschilderd, waaronder dat in de kop van dit artikel. Ter herdenking van de negentigste sterfdag van Posenaer presenteert het Marie Tak van Poortvlietmuseum deze zomer een bijzondere tentoonstelling rond zijn leven en werk. De tentoongestelde werken vertellen alle een verhaal en toveren een stukje Walcherse geschiedenis tevoorschijn.

Here comes the flood, werken van fotograaf Rem van den Bosch, bovenverdieping het Polderhuis, t/m 10 april 2026

In deze tentoonstelling maakt Rem van den Bosch op unieke wijze zien inzichtelijk hoe hoog het water komt als de dijken breken wat de realiteit is van een stijgende zeespiegel. Zijn foto's tonen iconische plekken die kwetsbaar zijn voor of een aanjager zijn van klimaatverandering en zeespiegelstijging.

Excursies

Vogelexcursie Noordervroon Westkapelle

26 juli, 9 uur Najaarstrekk is begonnen.
16 augustus, 9 uur Arctische vogels.
13 september, 9 uur Op zoek naar steltlopers
18 oktober, 9 uur Zangvogels naar het zuiden
Duur van de wandeling ca. 2,5 uur. Gidsen Floor Arts, Han Reijnhoudt en Jan Minderhoud

Vogelexcursie Sint Laurens Weihoek

20 september, 9 uur Veel vogels (ver)trekken
Duur van de wandeling: ca. 2 uur. Gidsen: Henk Huige en Mario Aspeslagh

Ontdekkingstocht Geheimen van het getij

26 juli 10 uur / 9 augustus 9.30 en 19.30 uur / 30 augustus 13 uur / 11 oktober, 10.30 uur / 25 oktober 19.30 uur (N8vdN8)

Deelnamekosten vogelexcursies € 7,- voor volwassenen, € 4,- voor kinderen. Kosten Geheimen van het getij € 5,- p.p.
Aanmelden via <https://hetpolderhuis.eventgoose.com>.
Op zoek naar een op maat gemaakte vogelexcursie voor je team of vriendengroep? Informeer naar de mogelijkheden.

Nieuwe redactie Polderhuisblad

Op de noodkreet in het vorige nummer hebben gelukkig enkele potentiële nieuwe redactieleden gereageerd. Het Polderhuis-bestuur gaat met deze mensen in overleg. Hopelijk kunnen we in 2026 een in alle opzichten nieuwe start maken.

Adriaan de Visser - 06 243 176 71
Noordkerkepad 50A | 4361 CL Westkapelle

Vuurtorens

Een bezoek aan de vuurtorens van Westkapelle maakt van elk uitstapje letterlijk en figuurlijk een hoogtepunt! De beklimming en het magnifieke uitzicht 'toet an de Belse kust' is een bijzondere ervaring voor het hele gezin.

Openingstijden:

Vuurtoren 't Hoge Licht:

maandag, vrijdag en zondag 13.00-16.00 uur,
dinsdag en donderdag 18.00-20.00 uur
woensdag en zaterdag 10.00-16.00 uur.

Vuurtoren 't Lage Licht:

woensdag, zaterdag en zondag 13.00-16.00 uur

Kijk voor de actuele openingstijden in september op de website van het Polderhuis.

Lijkt het je leuk om mee te helpen de bezoekers van de vuurtoren een unieke beleving te geven? We kunnen nog vrijwilligers gebruiken (al is het maar een middag/avond in de maand). Aanmelden of meer info via info@polderhuiswestkapelle.nl

150 jaar IJzeren toren

De herdenkingssteen is door onwetenden vrijwel geheel onder het asfalt gestort,

maar in 1875 legde burgemeester Van Hoff de eerste steen voor Het Lage Licht, of in de volksmond 't Iesdere Torentje. In het jaar daarop werd deze eerste gietijzeren toren in Nederland opgeleverd en in gebruik gesteld.

De Polderhuisvrijwilligers André Roelse en Wim Verhulst hebben het plan opgevat om ter gelegenheid van de 150e verjaardag van het Iesdere torentje in 2026 een nieuwe tentoonstelling in het torentje in te richten. Hiervoor willen ze gebruik maken van bijzondere particuliere (vakantie)foto's of eventueel verhalen of objecten; hoe ouder hoe leuker.

Heeft u foto's of voorwerpen die voor de tentoonstelling in aanmerking kunnen komen, dan zouden André en Wim daar graag gebruik van maken.

Reacties aan willemhuls@zeelandnet.nl

Zomeractiviteiten 2025

Ook dit jaar is de Evenementencommissie erin geslaagd een leuk en gevarieerd programma op te stellen voor de Westkapelle Woensdagen. De kinderen kunnen creatief bezig zijn met onder andere een groot borduurkunstwerk, vliegers schilderen etc. Handwerkgroep 'de Mutsen' presenteert haar creaties, regelmatig geeft de Wasschappelse Heiploeg een demonstratie, rijdt de paardentram door Westkapelle en zijn er vliegershows op de dijk. Kortom: er valt deze zomer weer genoeg te beleven in ons dorp!

Programma:

- 27 juni **Openluchtconcert** door de brassband OKK Westkapelle en de fanfare ONDA Nieuw- en St. Joosland, 19 uur, Markt, toegang gratis
- 9 juli **Woensdag Westkapelle - Westkapelle op de fiets.** De populaire fietsrommeltocht door Westkapelle met een kledjesmarkt in de Polderhuistuin.
- 16 juli **Woensdag Westkapelle - Creatief Westkapelle.** In de Polderhuistuin is een creatief-van-eigen-bodemmarkt met een demonstratie van papier scheppen.
- 18 juli **Workshop armbandjes maken** door Amely Weber en Coby Bostelaar. Polderhuis, deelname gratis, 13.30 – 16 uur. Ook op 25 juli en 22 augustus
- 23 juli **Woensdag Westkapelle- Westkapelle vol fun** Een superleuke dag voor de kinderen met springkussens en spelletjes rond het Polderhuis!
- 30 juli **Woensdag Westkapelle - Waardevol Westkapelle.** Een 'Markt aan zee' met mooie brocante spullen.
- 6 augustus **Woensdag Westkapelle - Westkapelle terug in de tijd.** Een nostalgische dag met diverse oude ambachten.
- 13 augustus **Woensdag Westkapelle - Gezellig Westkapelle** Gewoon een gezellige dag in de Polderhuistuin met muziek en een creatief-van-eigen-bodemmarkt.
- 20 augustus **Woensdag Westkapelle - Westkapelle laat van zich horen.** De laatste Woensdag Westkapelle is een muzikale met 's middags een optreden van shantykoor Het Veerse Scheepstuig wat garant staat voor veel gezelligheid en meezingers!

Foto Shantykoor Het Veerse Scheepstuig

's Woensdagsmiddags is de molen De Noorman in bedrijf en te bezoeken.

Kijk voor meer details en actuele activiteiten op www.polderhuiswestkapelle.nl/nl/activiteiten/agenda. Hier vind je ook een totaaloverzicht van de activiteiten op de woensdag

Het donderdagse repair-, digi-, handwerk- en origamicafé gaat in een zomerstop. Herstart in september. Voor een actueel overzicht zie de agenda op de website van het Polderhuis.

Helden gezocht

Om alle drukte bij het Polderhuis in de zomermaanden in goede banen te leiden, kunnen we nog hulp gebruiken. Vind je het leuk om te helpen in de bediening, in de keuken, de museumwinkel? Of wil je meehelpen met de Westkapelle woensdagen? Op die dagen is hulp nodig, 's morgens om alles klaar te zetten en 's avonds moet alles uiteraard weer opgeruimd worden. Maar ook bij de kinderactiviteiten kunnen we mensen gebruiken die assisteren.

Heb je interesse om ons deze zomer, op welke manier dan ook, te helpen? Meld je dan aan via info@polderhuiswestkapelle.nl.

Bezoek de museumwinkel

Nieuwe artikelen

Sandy is de vrouw van de Polderhuiswinkel. Ze krijgt input voor nieuwe producten langs allerlei kanten. Het is een leuke en spannende zoektocht naar interessante, gewilde en betaalbare spullen.

Het Polderhuis heeft hier al veel ervaring in opgedaan en slaagt er steeds in heel leuke winkelartikelen aan te schaffen. Denk aan de geurhangers van Vuurtoren Noorderhoofd. Verkrijgbaar in onze winkel voor € 1,75. Toch wel stoer als je 't lesdere torentje aan je achteruitkijkspiegel hebt hangen en met de geur 'Ocean breeze' ruikt het altijd fris.

T-shirt Metropool Westkapelle

Westkapelle op de kaart zetten, daar zijn we bij het Polderhuis al jaren mee bezig. Sinds een aantal jaren hebben we ook kleding in de vorm van T-shirts, hoodies en sweaters. Nieuw in het assortiment is een T-shirt met de opdruk die ook op de

jute shopper prijkt: London New York Paris Westkapelle. Verschillende T-shirts in mooie zomerkleuren. Kom eens kijken en wie weet scoor je een cool shirt in een vrolijk kleurtje voor deze zomer. De prijzen van de T-shirts variëren van € 12,95 (kind) en voor volwassenen van € 16,95.

Patch Infatuate I & II en Lighthouse Westkapelle

Vorig jaar zijn er speciale patches gemaakt vanwege het 80-jarig jubileum van de bevrijding. Deze vonden gretig aftrek en zijn dan ook allemaal verkocht. Intussen zijn er nieuwe patches, niet alleen van Operation Infatuate II te Westkapelle maar ook van Infatuate I in Vlissingen.

Vuurtoren Noorderhoofd of 't Lage Licht heeft nu ook zijn eigen patch. Heel cool om die op je tas, jas of uniform vast te zetten met het klittenband op de achterkant!

Frambozenbier

Vorig jaar was het er ook al: een klein batch frambozenbier, gebrouwen door Michel Hengst en Erwin de Kam van Dorpsbrouwerij Paerebossel. Als je goed bent in cryptogrammen dan snap je deze naam. Dus ook deze zomer is er volop te genieten van dit frisse en fruitige biertje. Mooi werk van deze amateurbrouwers! Met frambozen denk je in eerste instantie aan een zoetje, maar in rood fruit zit als het om bierbrouwen meer een zuurtje. Met een bescheiden 5% alcohol drinkt het heerlijk weg op een warme zomerdag. Tevens is het in de museumwinkel verkrijgbaar.

Westkapelle krijgt sfeerverlichting!

In het feestjaar In 2023 is groots gevierd dat 800 jaar stadsrechten kreeg is het idee ontstaan om een blijvende herinnering achter te laten voor de toekomst. Uiteindelijk zijn we voor sfeerverlichting in de Zuidstraat en op de Markt gegaan en daar is intussen al heel wat geld voor beschikbaar. Er is geld opgehaald door de Stichting Wasschappel vóór Wasschappel, de ondernemersvereniging Westkapelle draagt financieel bij, er is een statiegeldactie geweest bij de Spar. De gemeente Veere en het familiefonds Hurgronje geven subsidie.

Als alles goed gaat zal van half november 2025 tot half januari 2026 het centrum van Westkapelle een traditionele en feestelijke uitstraling hebben. En uiteraard de jaren daarna in deze periode!

De Werkgroep Sfeerverlichting,

Jeanine van Marion, Wim Hoogesteger, Peter Huibregtse, Adri Roelse.

J. van MOOLENBROEK TEGELWERKEN

- WANDTEGELS
- VLOERTEGELS
- NATUURSTEEN

Grindweg 4
4361 SL Westkapelle
GSM : 06 1697 0986
E-mail : info@jvanmoolenbroek.nl

Over de Westkappelle kermis zelf wordt eigenlijk pas in de 19e eeuw incidenteel iets opgeschreven, wat ons een indruk kan geven over de gang van zaken.

K. Baart schrijft in zijn onvolprezen 'Westkapelle, hare bevolking, Westkappelsche dijk - geschiedkundig en karakteriseerend beschreven' in 1889:

"Voor den oorspronkelijken Westkappelaar is zijn kermis alles. Van geen andere neemt hij nota, zelfs die te Middelburg, die als hoofdplaats tal van personen uit geheel Zeeland [...] trekt, heeft voor hem niets begeerlijks.

Te Middelburg vindt men thans veel dochters van dijkwerkers als dienstboden, doch zoo men er prijs op stelt zoo'n dienstbode te behouden, dan moet men zich het ongerief getroosten om haar naar de kermis te Westkapelle te doen gaan. Weigert men, dan verbreekt zij zelve de overeenkomst, gaat heen en komt niet meer in haar dienst terug. [...]

Des Zaterdag avonds, altijd als het kermis is, gaan jongens en meisjes naar de herbergen, niet om er te dansen, wat men te Westkapelle niet doet, maar om er in kameraadschappelijke groepjes vrolijk te zingen en te zoenen, onder het gebruik van een glas wijn."

Maar niet iedereen in die tijd kon de kermis waarderen zoals deze dienstmaagden. Weliswaar stond er in 1897 in de Middelburgsche Courant dat de kermis met opgewektheid was gevierd en er geen enkele wanklank werd gehoord, maar daarop kwam een tegengeluid van dominee Koert Loggers. Hij schreef dat het bericht één fout bevat, nl. dat het niet waar is. Want: *"Rekent men dronkenmansgeschreeuw tot de eigenlijke kermistonen, die niet kunnen worden gemist; stopt men zijn oor voor klachten, die in menig huisgezin worden geuit over verkwisting etc., die straks de gevolgen doen ondervinden; telt men niet onder de rubriek wanklanken het vernielen van eens anders eigendom; behoort het tot de goede zeden om eenige dagen later nog onbekwaam van het werk terug te moeten keeren of in dien toestand op het werk zich te bevinden; noemt men het een schoone harmonie tussen man, vrouw en politie, als de vrouwen den man den raad meegeeft: Indien je vanavond onbekwaam bent, laat je dan maar even door de politie thuis brengen.*

Hoort men in deze toonen geen wanklanken, ja dan kan ik begrijpen hoe uw berichtgever zoo spreekt. Hij had, dunkt mij, kunnen volstaan met te zeggen: Het was rustiger dan gewoonlijk bij dergelijke gelegenheden.

Tja, Bruce Hornsby zong het al: 'That 's just the way it is, some things will never change'.

De oudste bekende foto's van de kermis zijn gemaakt door de Britse kunstenaar Denis Galloway. Hij verbleef en werkte lange tijd in Westkapelle en in 1914 maakte hij een serie foto's op de kermis, de laatste voor die door de mobilisatie voor vier jaar werd opgeschort.

Op zijn foto geplaatst in de kop van dit artikel zien we een kermisexploitant die met zijn stand voor het stadhuis goede zaken doet. Veel vrouwen en kinderen in vol ornaat, met zwarte schort, witte beuk en strikken aan de krullen en die zijn uitermate geïnteresseerd in de kermisnegotie, zo te zien sieraden en snuisterijen. De foto bevestigt wat ook Baart al opmerkte en

David Teniers, Boerenkermis, olieverf op doek, 78x106,5 cm, ca. 1665, coll. Rijksmuseum Amsterdam

Ringrijders 1914; foto Denis Galloway

Publiek bij het gaaischieten 1914; foto Denis Galloway

BOUW VEILIG
WOON VEILIG!

Elk jaar wordt er in Nederland 85.000 keer ingebroken.

Detec adviseert u graag over de beveiliging van uw woning of bedrijfspand.

DETEC GROEP

BEVEILIGING

www.deteczeeland.nl • **0118-651750**

Elektrotechniek Kris Pouwelse
voor al uw installatiewerk

0622011008

ELEKTROTECHNIEKKRISPOUWELSE@GMAIL.COM

Denis Galloway, Kermisdans;
foto van verloren gegaan schilderij, 1924

De 'kuresel' op de Kapelle; ca. 1929;
coll. St. Cultuurbewoud Westkapelle

Kermisdrukte op de Markt; ca. 1934;
coll. St. Cultuurbewoud Westkapelle

naar voren komt uit de tirade van dominee Loggers, dat de Westkappelse vrouwen en meisjes met de kermis de touwtjes in handen hebben. Het veel andacht opeisende gaaischieten en ringrijden waren weliswaar het domein van de jonge mannen. maar ook ze konden enkel en allen gloriëren dankzij de ruimhartige steun van de vrouwelingen.

Na 1919 beleefde de kermis, die toen nog algemeen 'jaarmarkt' werd genoemd, een ware renaissance. Nog steeds werd een dominante toon aangegeven door de vrouwen. Denis Galloway bleef gefascineerd door het volksfeest en hij maakte een felrealistisch schilderij van het kermisgedruis in het café. Ook hier weer het oude liedje: terwijl de mannen in een goeddeels laveloze staat verkeren, zingen, dansen en genieten de vrouwen.

Voorals de vrouwelijke telgen van een zekere familie, geëerd met de lyrische bijnaam 'Klokkedoes' hebben op dat gebied een ware reputatie opgebouwd. Eén van hen ontsnapte op klompen kermiswaarts, met de schoenen verborgen onder haar keuzen, opdat haar ouders, die heel wat minder kermisminded waren, niets zouden merken. En het is een dominante erfelijkheidsfactor! Tot op de dag van vandaag hoor je wel iemand veelbetekenend 'Klokkedoes' zeggen, als een verre nazaat weer eens uit haar dak gaat.

Klokkedoes;
schets D. Galloway; ca. 1924

In die tijd vinden we de meeste kermisattracties op de Kapelle, onderaan de dijk. Mannen moet je, een enkele bejaarde daargelaten, ook hier met een lampje zoeken. Waar je ook kijkt, binnen of buiten, het is onmiskenbaar: meisjes en getrouwde vrouwen maken de kermis.

Lopen we dan van de Kapelle naar de Markt, dan wordt ons het zicht op het ringrijden bijkans ontnomen door drukte bij de ijscokar en het 'kêêze-kraem' bij het stadhuis. Jawel, er zijn hier ook een paar mannen...

Na de 2e Wereldoorlog moest het allemaal opnieuw worden uitgevonden. De Westkappelaars waren hun vertrouwde dorp verloren, maar ze zetten alles op het behoud en herstel van hun levenswijze, cultuur en tradities. Zo was het in 1947 al weer kermis tussen de puinhopen en ruïnes. Naast het ringrijden en gaaischieten zagen we ook weer overal de zwierende zwarte schorten. De populairste kermisattractie in de jaren vijftig was de zweef. Voor de mannen was een rondje in de zweef met een meisje of een vrouw het hoogst haalbare.

- Bemiddeling bij aan- en verkoop
- Taxatie
- Advies

HOUMES MAKELAARS

Actieve makelaars
die de markt in beweging houden...

Markt 82 - Westkapelle
Tel. 0118-571539
E-mail info@houmesmakelaars.nl

HOUMES MAKELAARS.NL

VBO IMMOBILIAAR SCVM INWWI

Hogelichtweg 4 • Westkapelle
T 0118 571268

WWW.CAMPINGHETHOGE LICHT.NL

Onderdeel van het kermisvertier in de jaren vijftig en zestig was het hoppen van het ene café naar het andere. Mannen en vrouwen, de laatsten in de meerderheid, trokken in groepjes van het 'Kasteel van Batavia' naar het Koffiehuis en terug met tussenstops in 'De Vriendschap' en 'De Valk'. Stel je voor dat je meer miste dan je meemaakte, want over was het groot feest, levende muziek en opwaaiende zomerkeuzen.

In onze kermistijdreis hoppen wij nu naar de 21e eeuw. In 2005 maakte fotograaf Ruben Oreel een groot aantal foto's voor zijn boek 'Kermis in Westkapelle'. Alle aspecten van de kermis komen aan de orde. Naast veel nadruk op het gaaischieten, fotografeerde Ruben ook veel vrouwen en kinderen op straat en in de kermisattracties.

Zo arriveren we ten slotte op onze eigentijdse kermis. Een andere wereld dan de kermis uit de tijden van Baart en Galloway met zeker ruigere attracties. Maar veel dingen veranderen niet. Nog steeds zetten de powervrouwen de toon.

Sensatie;
coll. St. Cultuurbehoud Westkapelle

Vrouwen nemen het voortouw op de kermis 2017; foto Jan de Jonge

De foto in de kop van dit artikel, in 1914 gemaakt door Denis Galloway, werd door Jan de Jonge bewerkt en ingekleurd.

Aan de zwier in de zweef; ca. 1953;
coll. St. Cultuurbehoud Westkapelle

Dweilende kermisvierders ca. 1961; coll. SCW/fam. Dieleman

Meisjes hebben lol op de kermis 2005; foto Ruben Oreel

VERHULST

TIMMERWERKEN

| VERBOUW

| KUNSTSTOF KOZIJNEN

| ONDERHOUD

06 - 200 584 76

Schildersbedrijf

PeBa

Westkapelle

Tel: 0118 - 572 371

M: 06 - 13 13 20 61

Dijkaanleg en karrevelden

door Jan Zwemer (janzwemerschrijft.nl)

Westkapelle en de zeedijk anno 1674

Bijna acht hectare grond naar 'de nieuwen dijk' en later nog meer

Van de Westkappelse zeedijk is bekend wanneer het werk eraan is aanbesteed: in het jaar 1540. Het was oorspronkelijk een inlaagdijk achter de eerste zeedijk, die later met deze tot een geheel werd samengevoegd. De vanaf 1540 aangelegde dijk was 2.300 meter lang en komt voor op de kaart van Westkapelle van Jacob van Deventer. Na grote stormschade in 1633 werd hij verbonden met de oude zeedijk en in 1642 werd de ruimte tussen de twee definitief volledig opgevuld zodat een vlak dijkbeloop ontstond. Over de aanleg van de 'nieuwe' dijk zijn nog details, maar niet veel, terug te vinden in de administratie van de Polder Walcheren. In de 'overloper', waarin alle landgebruikers en -eigenaren geregistreerd werden voor de afdracht van watergeld en dijkpenningen, vinden we de karrevelden terug waaruit klei voor de dijk is gehaald, alleen wordt die term niet gebruikt.

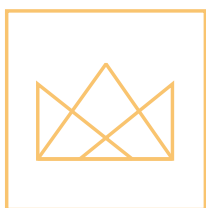
De eerste overloper van het deel van Walcheren waar Westkapelle bij hoorde, de watering de Vijf Ambachten, is van 1584, de volgende zijn van 1619, 1636 en 1656. In de overloper van 1584 staat bij dertien percelen land in de noordwesthoek van Westkapelle in de kantlijn de aanduiding 'berooft & uytgevoert'. Het lijkt erop dat 'berooft' verwijst naar het weghalen van de vruchtbare toplaag, de korenground, als zoden voor de dijk en dat 'uytgevoert' slaat op het dieper afgraven en wegvoeren van klei naar elders. Dit moeten wel de karrevelden zijn waaruit geput is voor het voornaamste materiaal voor de nieuwe, toen nog achterste, dijk.

In totaal werd 6,19 hectare grond aangeduid als 'berooft en uytgevoert' en in 1619 waren er in die omgeving nog eens drie

stukken land van samen 1,7 hectare met die omschrijving bijgekomen. Mogelijk was dat een gevolg van dijkherstel na schade door de hoge flood van het jaar 1612. In 1619 was dus 7,89 hectare landbouwgrond opgeofferd aan het maken van de nieuwe dijk. De drie later daarvoor benutte percelen lagen tussen de meeste andere in, alle in de 'blok' (onderdeel van een ambacht in de polderadministratie) 'daer Adriaen Willem Lems plach te wonen'. Die blok lag in het noordwesten van het grondgebied van Westkapelle. In het boek met de veldnamen van Westkapelle en omliggende dorpen staat 'Leunis', maar het moet 'Lems' zijn. Lems was destijds een gewone (achter)naam.

Die hele blok was 68 gemeten en 23 roeden groot (1584), oftewel 26,77 hectare. Daarvan was 5,56 hectare herschapen in karreveld oftewel bijna een vijfde van de blok was toen al geen deugdelijk bouwland meer en in 1619 minder dan een kwart. Als 'somma' van de blok van Adriaen Willem Lems werd in 1619 dan ook een veel kleiner getal opgegeven: ruim 59½ gemet. Blijkbaar werd van ruim 8 gemeten land niet langer verwacht dat het geld zou kunnen opbrengen. Dat is 3,3 hectare. Misschien was het overige deel van het beroofde en uitgegraven land in de blok, bijna 4 hectare groot, nog geschikt als weiland en werd het daarom wel meegeteld.

Ten tijde dat de volgende 'overloper' werd opgemaakt, in 1636, waren in de blok waar ooit Adriaen Lems gewoond had niet langer elf (1584) of veertien (1619), maar achttien stukken land 'berooft en uytgevoert' en voor de landbouw waardeloos geworden. Bij vijf percelen op rij was genoteerd 'wesende ten deele den nieuwen wech met den vaert en d'uytgevoert landen

**RAAM
DECORATIE
zeeland**

**Westkapelle | 06-15437594
www.raamdecoratiezeeland.nl**

**Alles in huis
om een lekker
dagje te vissen!**
**Hengelsport
Zuiderduin**

Joossesweg 9 Westkapelle • T 0118 570284

📍 Zuiderduin Hengelsportartikelen • hspzuiderduin@zeelandnet.nl

gebruikt bij Pieter Willems.' Als we dit gegeven combineren met de ligging van een perceel 'noordoost van de vaert' in 1656, dan moet dit wel betekenen dat er in combinatie met het uithalen van grond voor de dijk tussen 1619 en 1636 een sprinke werd gegraven, terwijl blijkbaar ook een nieuwe weg werd aangelegd. Waar precies is niet helemaal zeker. Het kan gaan om de sprinke die in de tijd van de kadasterkaart van 1832 200 meter westelijk van de Hoge Weg begon, noordelijk van de Oude Zandweg. Het citaat wijst er in elk geval op dat een deel van de 'uittgevoerde' percelen toch nog gebruikt werden - vermoedelijk als weiland - en wel door Pieter Willemsz 't Houten Hooft, die in deze omgeving ook ander land beboerde.

Iets zuidelijker dan de A.W. Lems blok lag 'de blok aen den nieuwen dyck'. Daar was in 1584 slechts één van de elf percelen 'beroofd en uytgevoert', een klein perceel van 0,114 hectare. Het was in het bezit van het polderbestuur ('De Staten van Walcheren') en dat gold ook voor alle andere stukken land die 'beroofd en uytgevoert' waren. Het Polderbestuur had die percelen blijkbaar voor dat doeleinde aangekocht. Van deze blok werd zowel in 1584 als 1619 als totale 'schotbare' oppervlakte (die dus polderlasten kon opbrengen) genoemd: ruim 9½ gemet. Helemaal duidelijk is de gang van zaken niet, maar ook hier werd in de zeventiende eeuw nog land weggehaald om klei voor de dijk te verkrijgen.

Tenslotte was er nog 't blockken op t noorteynde van de nieuwen dyck' dat uit slechts drie percelen bestond. Het werd dus met recht 'een blokje' genoemd. Er werd van vermeld, in 1584 en ook in 1619, dat het 'uutgehaelt landt' was. Het eerste perceel van 0,54 hectare werd nog beboerd en het tweede van bijna 0,8 hectare dat westelijk van het vorige lag was 'vervlogen' oftewel met zand overstoven. Het derde van 0,52 hectare, noordoostelijk van het tweede gelegen, was 'beroofd en uytge-

voert'. Als 'somma' van het blokje werd alleen de oppervlakte van het eerste perceel, 412 roeden (0,54 ha), opgegeven.

In de opsomming van de blokken in 1656, ook afgedrukt in het boek met de veldnamen van Westkapelle en omstreken (uit 1997), komt dit blokje niet meer voor. Het ambacht Westkapelle bestond toen, voor de polderadministratie, uit 21 blokken – maar dat aantal was in 1584, 1619 en 1636 nog 22 geweest. Het blokje op het noordeinde van de nieuwe dijk was in 1656 dus niet langer een afzonderlijke eenheid. Waar het volgens mij gelegen heeft, heb ik op bijgaande kaart (uit 1856) met een cirkel aangegeven. Het lag aan het uiteinde van de Hogeweg, aan de zuidkant begrensd door een langwerpige perceel weiland (19e eeuw) dat vermoedelijk oorspronkelijk een weg is geweest die, zoals voorheen gebruikelijk, aanvankelijk de blokgrans vormde met het zuidelijker gelegen blok van Adriaen Lems. De grootte ervan komt min of meer overeen met die in 1584 en 1619 nog werd opgegeven (zonder de weggehaalde grond ervan af te trekken): bijna 1,85 hectare. Overigens werd oostelijk van de Hogeweg, waar een blok land lag die bij Poppekerke hoorde, nergens land 'beroofd' of uitgehaald voor de dijk in de eerste honderd jaar van de nieuwe dijk.

Het administratief opheffen van het blokje op het noordeinde van de nieuwe dijk vinden we terug in de overloper van 1656. Tweemaal zelfs, in elk van de aangrenzende blokken, die waarin Adriaen Lems woonde en de blok aan de Nieuwe dijk. Er staat daar elke keer: 'Nota, dat het blockje, op de Noortsijde van de Nieuwen dijck met dese schotbare landen doot loopt.' Verder zijn er in deze vierde overloper allerlei gegevens te vinden over de stormvloed van 1682 en de stukken land waaruit toen klei voor dijkherstel is gehaald – maar dat is een ander verhaal.

Uw uitvaartverzorger

Léon Dekker

0118 462 205

h.jobse
uitvaartverzorging

Uitvaartverzorging
H. Jobse
Bachweg 2
4337 XD Middelburg
www.hjobse-uitvaart.nl

El Tiempo
MEXICAANS RESTAURANT

MELIS SEAFOOD
ERVAAR DE LUST VAN DE KUST!

WWW.MELISSEAFOOD.NL

A3H
Bedrijfsdeuren Service
montage • onderhoud • reparatie

Adrie
Huibregtse

Willebrordstraat 15
4361 CN Westkapelle

M: 06 - 30 82 62 58 | E: info@a3h.nl | W: www.a3h.nl

Help, mijn dochter is groupie (en ik ben haar roadie)

door Nelleke Wouters

Het begon onschuldig. Eén concert. Eén kaartje. Eén dochter met glinsterende ogen en het soort opwinding dat je normaal alleen ziet bij mensen die net een puppy cadeau krijgen of hun bankrekening per ongeluk met zes nullen meer aantreffen.

"Ze is dol op Miss Montreal," zeiden we tegen elkaar. "Laten we haar verrassen. Eén keertje maar." Hahahaha.

We waren naïef. Onwetend. Domweg optimistisch. Wat we dachten dat een eenmalige muzikale beleving zou zijn, bleek het startschot van een fulltime levensstijl. Sindsdien zijn we de ouders van een elfjarige superfan. En niet zomaar een fan, nee. Lotus is inmiddels praktisch een geaccrediteerde tourmanager. Ze zit in een fangroep. Niet zomaar een Facebookgroep waar mensen af en toe een foto posten, maar een soort digitale sekte waarin elke ademhaling van Miss Montreal met hoofdletters en hartjes wordt gedeeld. En natuurlijk de vraag die haast wekelijks langskomt: "Gaan jullie ook?". Lotus wordt regelmatig herkend; ook door onze nieuwe buurvrouw die tijdens het voorstellen zei: "Ik ken Lotus via Miss Montreal."

En Miss Montreal? Die herkent haar ook. Niet: "Oh ja, dat meisje van laatst." Nee. Ze weet wie mijn dochter is. Ze zwaait. Ze praat. Ze maakt grapjes. Lotus gaat ervan blozen en ik krijg spontaan last van mijn portemonnee. Want als je één keer front row hebt gestaan...

Onze Spotify Wrapped van vorig jaar bestond uit precies één artiest. We hebben thuis alles van Miss Montreal gehoord. Akoestisch, live, geremixt, waarschijnlijk zelfs achterstevoren afgespeeld in een obscure Tsjechische kelderversie. Tijdens het avondeten, bij het tandenpoetsen, zelfs als ik de was opvouw. Mijn innerlijke jukebox kent geen pauze meer. Soms hoor ik Miss Montreal zelfs als er geen muziek speelt. Een soort auditieve bijwerking van ouderlijke opoffering.

En nu is het zomer. Het seizoen waarin Nederland verandert in één groot festivalterrein. Van Hrieps tot Wjelsryp - overal waar een podium staat, is er een kans dat Miss Montreal optreedt. En dus ook een kans dat wij er zijn. Onze agenda is geen verzameling van verjaardagen en tandartsafspraken meer, maar een zorgvuldig samengestelde tourkalender. We reizen stad en land af, gewapend met kampeerstoelen, regenponcho's en een voorraad oordoppen. Want je weet maar nooit wanneer

je ineens vooraan bij het podium staat, omringd door duizenden andere fans die allemaal hetzelfde doel hebben: een glimp opvangen van hun idool.

Maar weet je, ergens is het ook aandoenlijk. Hoe vaak krijg je de kans om met je kind zó'n passie te delen (oké, *ondergaan*)? Ze straalt. Ze leeft. Ze leert zichzelf gitaar spelen. En terwijl ik weer eens een concertavond plan, route uitstippel, snacks pak voor onderweg en oordoppen in mijn binnenzak stop, denk ik: misschien is het allemaal zo gek nog niet.

Al zou ik stiekem ook best een avondje willen waarop iemand gewoon even niet zingt dat alles anders kan zijn*.

*) Uit: Ik zoek alleen mezelf.

Colofon

Polderhuisblad – Wasschappels Magazine

Jaargang 26, nr. 108; juni/juli 2025

Het Polderhuisblad is het orgaan van 'Het Polderhuis Musea & Meer' en verhaalt over de cultuur en het sociale leven van Westkapelle vroeger en nu. Verschijnt eenmaal per kwartaal; oplage 1750. Gratis voor inwoners van Westkapelle en donateurs; donateursgeld incl. abonnement € 25,- per jaar.

Adres: Zuidstraat 154-156, 4361 AK Westkapelle
www.polderhuiswestkapelle.nl - E: info@polderhuiswestkapelle.nl
Tel.: 0118-570700 - Bank: NL14 RABO 0114961875

Redactie: Jan Kaland, Lieneke van den Heuvel, Ivo van Beekhuizen.

E-mail: redactie@polderhuiswestkapelle.nl

Bijdragen: Nelleke Wouters, Jan Zwemer

Samenstelling en fotobewerking cover: Jan de Jonge

Vormgeving: De Witte Print & Design, 's-Gravenpolder, Tel. 0113-745228

Copyright: De auteursrechten op de inhoud van het Polderhuisblad berusten bij Het Polderhuis of, indien die is vermeld, de auteur.

Het volgende nummer verschijnt in oktober 2025; kopij vóór 25 september 2025.

HOOFDSPONSOR:

**Computerreparatie
ondersteuning
& onderhoud**

De Zompe 41 - 4353 RT - Serooskerke
info@profcom-it.nl - www.profcom-it.nl
0118-572249

Autobedrijf Faasse

Voor kwalitatief full service auto-onderhoud aan alle merken auto's tegen een betaalbaar tarief, bent u bij Autobedrijf Faasse aan het juiste adres!

Autobedrijf Faasse
Zuidstraat 27
4361 AA Westkapelle
0118 - 57 13 82
0118 - 57 24 59
auto-faasse@zeelandnet.nl
www.auto-faasse.nl

Openingstijden: maandag t/m vrijdag 08.00 - 17.30 uur

Bosch Car Service

Uw adres voor:

- ⊗ Onderhoud
- ⊗ Reparatie
- ⊗ APK-keuring
- ⊗ Banden
- ⊗ Occasions
- ⊗ Aircoservice
- ⊗ Ruitreparatie
- ⊗ Schade taxatie
- ⊗ Inbouw navigatie en carkit
- ⊗ In- en verkoop nieuw en gebruikt

Compleet, goed, betaalbaar